

Broj: 03-02-1160/2025
Sarajevo, 09.09.2025. godine

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

- Predstavnički dom - ✓
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- Dom naroda - ✓
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO 8

Primljeno: 11-09-2025			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	- 02-	1718	125

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 163., 164. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155., 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam **NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RODITELJIMA NJEGOVATELJIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 60. sjednici, održanoj 04.09.2025. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Prilog:

- Nacrt zakona na bosanskom jeziku (CD)
- Izjava o usklađenosti
- Obrazac broj 1a
- Obrazac broj 2
- Obrazac IFP-NE
- Odredbe Zakona koje se mijenjaju i dopunjuju
- Zakon o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/21)

Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O RODITELJIMA NJEGOVATELJIMA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, septembar 2025. godine

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RODITELJIMA NJEGOVATELJIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o roditeljima negovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21) član 2. se mijenja i glasi:

"Član 2. (Rodno značenje izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom gramatičkom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod."

Član 2.

Član 6. mijenja se i glasi:

"Član 6. (Status roditelja negovatelja)

- (1) Status roditelja negovatelja pod uslovima utvrđenim ovim zakonom priznaje se jednom od roditelja lica s invaliditetom sa 100% oštećenjem organizma i pravom na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica prve grupe, utvrđenim u skladu s federalnim propisom o zaštiti lica s invaliditetom.
- (2) Oštećenje organizma lica s invaliditetom i pravo na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe utvrđuju se prema nalazu, ocjeni i mišljenju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, izvršenim u skladu s propisima o ocjenjivanju oštećenja organizma kod lica s invaliditetom u postupku ostvarivanja prava prema federalnom propisu o zaštiti lica s invaliditetom.
- (3) Status roditelja negovatelja iz stava (1) ovoga člana može ostvariti i lice iz reda krvnih srodnika ili srodnika po tazbini koje je, u skladu s odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, nadležno tijelo imenovalo za staratelja licu s invaliditetom i koje živi u zajedničkom kućanstvu s licem s invaliditetom.
- (4) Lice iz reda krvnih srodnika ili srodnika po tazbini koje može ostvariti status roditelja negovatelja iz stava (3) ovoga člana, u smislu ovog zakona je:
 - a) bračni ili vanbračni drug;
 - b) dijete ili pastorak;
 - c) krvni srodnici iz drugog koljena u pravoj liniji;
 - d) krvni srodnici do drugog koljena uključivo u pobočnoj liniji;
 - e) srodnici po tazbini do drugog koljena uključivo u pravoj liniji i
 - f) srodnici po tazbini do drugog stupnja uključivo u pobočnoj liniji.
- (5) Zajedničko kućanstvo u smislu stava (3) ovoga člana je životna i ekonomska zajednica jedne ili više porodica čiji su članovi prijavljeni na istoj adresi prebivališta i u kojoj se zajednički stiču i troše novčana i druga materijalna sredstva, stečena radom i korištenjem zajedničkih materijalnih dobara.

- (6) Vanbračnom zajednicom, u smislu ovoga zakona, smatra se zajednica života žene i muškarca u skladu s odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te se, vezano za sticanje statusa roditelja njegovatelja iz stava (3) ovoga člana, izjednačava s bračnom zajednicom.
- (7) Ako u porodici ima dvoje ili više lica s invaliditetom iz stava (1) ovoga člana, status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja."

Član 3.

U članu 7. stav (2) riječi: "i ukoliko je isto pravo regulisano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina" brišu se.

Član 4.

Član 8. mijenja se i glasi:

„Član 8. (Uslovi za priznavanje statusa)

- (1) Roditelju lica s invaliditetom iz člana 6. ovoga zakona može se priznati status roditelja njegovatelja ukoliko je nezaposlen i prijavljen na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje.
- (2) Roditelju punoljetnog lica s invaliditetom iz člana 6. ovoga zakona može se priznati status roditelja njegovatelja ukoliko je lice s invaliditetom nezaposleno i prijavljeno na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje.
- (3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovoga člana, ukoliko punoljetno lice s invaliditetom nije na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje, za isto se može priložiti dokaz od Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine da nije osigurano lice u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa.
- (4) Uz ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom, status roditelja njegovatelja može se priznati roditelju do njegove navršene 65. godine života, ako ne ostvaruje penziju i ako posjeduje liječničko uvjerenje da je psiho-fizički sposoban za posao roditelja njegovatelja."

Član 5.

U članu 9. stav (1) riječi: "u skladu s propisima iz oblasti socijalne zaštite" brišu se.

U st. (3) i (4) riječi "predškolskoj, obrazovnoj ili" se brišu.

Iza stava (5) dodaje se stav (6) koji glasi:

"(6) Status roditelja njegovatelja ne može se priznati roditelju:

- a) protiv kojeg se vodi istražni ili krivični postupak ili koji je, prema odredbama krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine ili Federacije, pravosnažno osuđen

- za krivična djela protiv života i tijela, protiv spolne slobode i ćudoređa, protiv braka, porodice i omladine, te protiv zdravlja ljudi;
- b) koji je, prema propisima o ravnopravnosti spolova, osuđivan za krivično djelo nasilja, uznemiravanja ili seksualnog uznemiravanja kojim je ugrozio mir, duševno zdravlje i tjelesni integritet žrtve i
 - c) kojem je, prema propisima o zaštiti od porodičnog nasilja, izrečena mjera porodično - pravne zaštite ili zaštitna mjera zbog porodičnog nasilja."

Dosadašnji stav (6) postaje stav (7).

Član 6.

U članu 10. stav (1) tačka d) iza riječi: "roditelj njegovatelj" dodaju se riječi: "ili lice s invaliditetom".

Tačka e) briše se.

Dosadašnje tač. f), g), h) i i) postaju tač. e), f), g) i h).

Član 7.

U članu 13. iza stava (1) dodaju se novi st. (2) i (3) koji glase:

- "(2) Organ starateljstva će po službenoj dužnosti rješenjem utvrditi nastavak trajanja prava na status roditelja njegovatelja u svim slučajevima u kojima je status roditelja njegovatelja priznat s ograničenim rokom trajanja prava zbog utvrđenog kontrolnog pregleda lica s invaliditetom koji je ograničen u skladu s nalazom, ocjenom i mišljenjem Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja lica s invaliditetom u postupku priznavanja statusa roditelja njegovatelja, ukoliko i dalje postoje drugi uslovi za priznavanje statusa roditelja njegovatelja definisani ovim zakonom.
- (3) Organ starateljstva će po službenoj dužnosti rješenjem utvrditi nastavak trajanja prava na status roditelja njegovatelja u svim slučajevima u kojima je došlo do promijenjenih okolnosti vezanih za uslove iz člana 6. st. (1) i (2) ovog zakona pod uslovom da postoji kontinuitet u ostvarivanju prava utvrđenih u skladu s federalnim propisom o zaštiti lica s invaliditetom."

Član 8.

U članu 21. stav (2) iza riječi "njegovatelja" dodaju se riječi: "i evidencija povrata u slučajevima postojanja obveze povrata".

Član 9.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RODITELJIMA
NJEGOVATELJIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine sadržan je u odredbama člana III. 2. e), a u vezi s članom III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike.

Prema odredbama člana III. 2. e) i člana III. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su nadležni za socijalnu politiku. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnom osnovu.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III. 3. (4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne skrbi (član III. 4. j)).

Prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pored ostalih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Djeca i lica s invaliditetom su jedna od najosjetljivijih kategorija stanovništva, te su njihove porodice u velikoj mjeri izložene brojnim potrebama, podložne raznim rizicima, oviseći kako o sistemu socijalne zaštite, tako i o radu udruženja koja se bave ovom problematikom.

Imajući u vidu navedeno, bilo je potrebno sistemski i na sveobuhvatan način riješiti pitanje statusa porodica koje imaju dijete s invaliditetom. U tom je kontekstu posebno potrebno podržati roditelje, te sistemski riješiti njihov status, imajući u vidu da, u velikom broju slučajeva, sami roditelji preuzimaju ulogu i posao njegovatelja, stručnjaka i odgajatelja svoje djece, pri čemu im je onemogućeno osnovno pravo na rad zbog potrebe da svojoj djeci osiguraju 24-satnu brigu i njegu.

Zakon o roditeljima njegovateljima usvojen je u septembru mjesecu 2021. godine. U skladu s odredbom člana 30. Zakona isti je stupio na snagu osam dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a počeo se primjenjivati tri mjeseca nakon stupanja na snagu odnosno od 30.12.2021. godine.

Ono što je od početka implementacije Zakona o roditeljima njegovateljima identifikovano kao ključni problem jest njegovo donošenje bez pripreme drugih sistema za njegovu primjenu (porezni, penzijski, zdravstveni). U konkretnom slučaju, Federalno ministarstvo finansija je moralo pristupiti izmjenama svoje legislative kako bi se mogle implementirati odredbe Zakona o roditeljima njegovateljima vezane za uplate doprinosa. Što se tiče Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, ono je u proteklom periodu svoje aktivnosti usmjerilo na stvaranju pretpostavki za implementaciju Zakona o roditeljima njegovateljima i nakon toga na provedbu postupaka revizije zaprimljenih rješenja.

Tokom implementacije propisa uočeni su određeni problemi koji se vežu za pojedina zakonska rješenja. Najveći problem pojavio se u vezi primjene članova 2. i 6. Zakona kojima je određen pojam i status roditelja njegovatelja. Postojeće odredbe člana 2. stav (1) i člana 6. Zakona nisu dovoljno konzistentne. Zasebno utvrđivanje pojma roditelja njegovatelja i statusa roditelja njegovatelja pokazalo se suvišnim i nepotrebnim jer se, u suštini, pojam i status roditelja njegovatelja ne bi trebali razlikovati. Navedeno je dovelo do toga su ove dvije, međusobno neusklađene pa čak i zbunjujuće, odredbe ostavile prostora za različita tumačenja u praksi kako od strane korisnika prava, tako i od strane službenih lica koje vode upravni postupak i sudova u upravnim sporovima.

Nadalje, u praksi se pojavio i problem potrebe ponovnog medicinskog vještačenja lica s invaliditetom zbog potrebe vještačenja činjenica koje su propisane članom 2. Zakona, iako potreba ponovnog medicinskog vještačenja nije jasno utvrđena Zakonom niti su Zakonom propisana sredstva za refundaciju troškova medicinskog vještačenja. Članom 6. predmetnog Zakona određeno je da se status roditelja njegovatelja pod uslovima utvrđenim Zakonom, priznaje jednom od roditelja lica s invaliditetom sa 100% oštećenjem organizma i pravom na dodatak za pomoć od drugog lica prve grupe, utvrđenim u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 59/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18). Drugim riječima kazano, iako lica s invaliditetom prolaze postupak medicinskog vještačenja prilikom ostvarivanja prava po federalnom propisu o zaštiti lica s invaliditetom, one to isto moraju prolaziti i u postupku priznavanja statusa roditelja njegovatelja. Problem se dodatno usložnjava kada su u pitanju djeca kod kojih se utvrđuje obaveza kontrolnog pregleda.

Kod primjene člana 2. postojećeg Zakona, pojavio se i problem diskriminacije lica s invaliditetom na osnovu uzroka nastanka invaliditeta, te roditelji one djece kod kojih je uzrok nastanka invaliditeta povreda prema postojećoj odredbi člana 2. Zakona nisu mogli steći status roditelja njegovatelja.

Pored navedenog, uočeni su i drugi problemi vezani za sticanje statusa roditelja njegovatelja od strane drugih srodnika, kao i od strane roditelja koji imaju djecu s invaliditetom koja su uključena u obrazovni proces.

Također, ukazala se potreba da se razmotri dostatnost visine novčane naknade propisane članom 11. Zakona, obzirom na generalno povećanje troškova života i činjenicu da su djeca i lica s invaliditetom jedna od najosjetljivijih kategorija stanovništva, te su njihove porodice u velikoj mjeri izložene brojnim potrebama.

Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno, te na osnovu svakodnevne komunikacije s centrima za socijalni rad i općinskim službama socijalne zaštite i zaprimljenih informacija, preporuka i inicijativa od strane kako građana tako i pojedinih institucija, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je ocijenilo neophodnim sačiniti izmjene i dopune Zakona o roditeljima njegovateljima, te ih uputiti u redovnu proceduru usvajanja, što bi, u slučaju njihovog usvajanja, trebalo rezultirati kvalitetnijim zakonskim rješenjima koja se odnose na sticanje statusa roditelja njegovatelja.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Metodološki posmatrano, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine sadrži ukupno 9 članova čijim se odredbama nastoje unaprijediti postojeća zakonska rješenja i otkloniti uočeni problemi u implementaciji ovoga propisa. Što se tiče samoga sadržaja pojedinih odredbi, odnosno obrazloženja predloženih izmjena i dopuna, iste su prikazane u nastavku.

Član 1. Predmetni se član odnosi na prijedlog da se član 2. osnovnog teksta Zakona o roditeljima njegovateljima u cijelosti izmijeni na način da se njime utvrdi rodno značenje izraza s obzirom na to da predmetno pitanje nije ranije riješeno. S tim u vezi, ovim je članom propisano da izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom gramatičkom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Član 2. Predmetni član odnosi se na izmjene i dopune postojećeg člana 6. osnovnog teksta Zakona koji definiše status roditelja njegovatelja. Sve odredbe postojećeg člana 6. su zadržane s tim što je isti dopunjen odredbom stava (2) člana 2. koja je uvrštena u ovaj član i dodatno razrađena zbog uočenih problema u praksi prilikom implementacije navedene odredbe. Prema dosadašnjem zakonodavnom rješenju, status roditelja njegovatelja može ostvariti i lice iz reda srodnika koje je, u skladu odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, nadležni organ starateljstva imenovao za staratelja licu s invaliditetom. Međutim, kako lica iz reda srodnika nisu definisana Porodičnim zakonom Federacije, to je proizvelo određene dileme u primjeni Zakona o roditeljima njegovateljima u smislu utvrđivanja tko se sve smatra srodnikom.

Nadalje, Zakonom o roditeljima njegovateljima nisu precizirani srodnici po krvnom, kao ni po tazbinskom srodstvu, te se u primjeni propisa status priznavao licima kao što su djever, snaha, zaova, svastika, a s druge strane nije se priznavao bračnim drugovima. Zajedničko domaćinstvo takođe nije precizirano kao uslov za ostvarivanje statusa kada su u pitanju srodnici, a intencija bi trebala biti da srodnik može steći status roditelja njegovatelja samo ukoliko živi u zajedničkom domaćinstvu s licem s invaliditetom kako bi mu mogao pružiti potrebnu negu. Uočena je praksa oduzimanja poslovne sposobnosti licima s invaliditetom i stavljanja pod starateljstvo pa čak i promjene lica imenovanih za staratelje s ciljem sticanja ovoga statusa.

Na koncu, bračni drugovi po postojećoj odredbi nisu mogli ostvariti status jer bračni drugovi nisu srodnici što je takođe jedan vid diskriminacije s obzirom na to da postoje takvi slučajevi, te da se status priznavao i daljnjim srodnicima, ali ne i bračnim drugovima. Kako bi se izbjegli uočeni problemi, jedino je rješenje bilo da se taksativno definiraju kategorije srodnika koje, u kontekstu primjene ovoga propisa, mogu steći status roditelja njegovatelja. Takođe, kod srodnika kao roditelja njegovatelja definisano je zajedničko domaćinstvo kao uslov za sticanje statusa, te je data i definicija šta se smatra zajedničkim domaćinstvom. Na koncu, vanbračna zajednica je izjednačena s bračnom.

Član 3. Predmetni član odnosi se na izmjene i dopune postojećeg člana 7. osnovnog teksta Zakona o roditeljima njegovateljima u dijelu koji se odnosi na stranog državljana kao podnosioca zahtjeva za ostvarivanje statusa roditelja njegovatelja. Praksa je u implementaciji predmetnog propisa pokazala da su odobren stalni boravak na teritoriji Federacije i dokaz da ne ostvaruje po istom osnovu prava prema mjestu prebivališta, odnosno zemlje porijekla za strane državljane dovoljni dokazi kako bi im se priznao status roditelja njegovatelja. U praksi se nije uvijek moglo utvrditi postoji li sporazum o socijalnom osiguranju sa zemljom podnosioca zahtjeva, te, ako i postoji, ovo pitanje najčešće nije predmetom regulisanja predmetnih sporazuma što je proizvelo dodatne probleme u primjeni propisa. Stoga se opredjelilo za rješenje da se predmetni sporazumi brišu.

Član 4. Predmetni član odnosi se na izmjene i dopune postojećeg člana 8. osnovnog teksta Zakona koji definiše uslove za priznavanje statusa. U postojećim razlozima za nepriznavanje statusa roditelja njegovatelja zaposlenost lica s invaliditetom nije definisana kao smetnja za sticanje statusa roditelja njegovatelja, iako iz ostalih odredbi Zakona

proizlazi da je status roditelja njegovatelja namijenjen onim roditeljima koji njeguju lice s invaliditetom koje nije u stanju samostalno živjeti i raditi. Praksa u implementaciji propisa je pokazala da se ovo pitanje mora nedvosmisleno definisati što je i predloženo s ovom izmjenom. Dalje, prema postojećim odredbama Zakona o roditeljima njegovateljima, status roditelja njegovatelja može se priznati roditelju do njegove navršene 65. godine života. Intencija je bila da se status priznaje do dobne granice od 65 godina koja je uslov za ostvarivanje starosne penzije. Međutim, u praksi se pojavio problem korisnika koji ostvaruju i druge vidove penzija, a koji nisu vezani za ovu zakonom preciziranu dobnu granicu. S tim u vezi, a kako je to predloženo ovim izmjenama, ostvarivanje bilo koje penzije je smetnja za ostvarivanje statusa roditelja njegovatelja. Psihofizička sposobnost za posao roditelja njegovatelja takođe je definisana kao razlog za prestanak statusa roditelja njegovatelja iz člana 10. Zakona, ali nije definisana kao uslov za ostvarivanje statusa. S obzirom na navedeno, predložena je izmjena u stavu (4) na navedeni način.

Član 5. Predmetni se član odnosi na izmjene i dopune postojećeg člana 9. osnovnog teksta Zakona koji definiše razloge za nepriznavanje statusa roditelja njegovatelja. Stavovi (3) i (4) člana 9. su izuzeci koji idu dalje od pravila jer obuhvataju zdravstvene i obrazovne ustanove koje nisu prepoznate u stavu (1) istog člana, te se iz tog razloga u stavu (1) brišu riječi u skladu s propisima iz oblasti socijalne zaštite. Primjenom člana 9. st. (3) i (4) Zakona, status roditelja njegovatelja nisu mogli ostvariti roditelji lica s invaliditetom koje boravi u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, ustanovi socijalne zaštite, centru za pružanje usluga u zajednici ili kod drugog pružaoca usluga boravka četiri i više sati dnevno, osim u slučajevima u kojima tom licu roditelj tokom boravka pruža usluge pomoći i njege. S obzirom na to da je dužina boravka, odnosno broj sati boravka djeteta u obrazovnoj ustanovu promjenjiva činjenica, u praksi se javio problem postojanja uslova za daljnje ostvarivanje statusa roditelja njegovatelja za onu djecu koja s promjenom razreda imaju više od 4 sata boravka u školi, te na koji način provjeravati ove činjenice. S obzirom na navedeno, kao i na činjenicu da se ovim propisom ne bi trebalo poticati isključivanje lica s invaliditetom iz obrazovnih procesa, predloženim je izmjenama omogućeno da status roditelja njegovatelja mogu steći i oni roditelji čija su djeca u obrazovnom sistemu bez obzira na broj sati provedenih u obrazovnoj ili predškolskoj ustanovi. Činjenica o kojoj treba voditi računa u vezi s predloženom izmjenom člana 9. st. (3) i (4) jest da će se pojaviti određeni broj novih roditelja njegovatelja koji taj status nisu mogli ostvariti po postojećem zakonodavnom rješenju. Na koncu, u skladu s potrebama pravne zaštite od porodičnog i drugih oblika nasilja i zlostavljanja, u okviru ovoga člana utvrđene su i odredbe kojima su definisane smetnje za sticanje statusa roditelja njegovatelja.

Član 6. Predmetni član odnosi se na izmjene i dopune postojećeg člana 10. osnovnog teksta Zakona koji definiše razloge za prestanak statusa roditelja njegovatelja. Izmjena tačke d) vezana je za predloženu izmjenu člana 8. u dijelu koji se odnosi na zapošljavanje lica s invaliditetom, dok je brisanje tačke e) predloženo jer ne postoje socijalne naknade po istom osnovu.

Član 7. Predmetni član odnosi se na dopunu postojećeg člana 13. osnovnog teksta Zakona koji definiše da se postupak za priznavanje statusa roditelja njegovatelja i utvrđivanje prava u skladu sa ovim zakonom pokreće po zahtjevu stranke. S obzirom na to da postoje rješenja s ograničenim rokom trajanja prava zbog kontrolnog pregleda djece, te da postoje kontrolni pregledi djece i u rješenjima kojima je rješavano o pravu na ličnu invalidninu kao i o pravu na dodatak za tuđu njegu i pomoć od strane drugog lica, ovim se odredbama nastoji precizirati postupanje organa starateljstva u svim slučajevima u kojima je trajanje prava ograničeno zbog kontrolnog pregleda ili je došlo do promjenjenih okolnosti vezanih za prava lica s invaliditetom utvrđenih u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite

civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom. Navedeno nije bilo regulisano osnovnim tekstom Zakona.

Član 8. Predmetni član odnosi se na dopunu postojećeg člana 21. stav (2) osnovnog teksta Zakona koji definiše da se kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka koju vodi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike vrši evidencija isplata naknada i doprinosa po osnovu statusa roditelja njegovatelja. S obzirom na to da je članom 20. osnovnog teksta Zakona regulisan povrat sredstava kao i razlozi za povrat, a posebno da je stavom (2) člana 20. propisano da organ starateljstva o povratu odlučuje rješenjem, predloženom izmjenom nastoji se regulisati da se i povrati sredstava vode kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka.

Član 9. Predmetnim je članom utvrđen dan kada Zakon stupa na snagu, a to je osmi dan od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

IV. USKLAĐENOST ZAKONA S PROPISIMA EU

U skladu s Uredbom o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine s pravnom stečevinom Evropske unije, Izjava o usklađenosti dostavljena je Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije.

V. KONZULTACIJE I PRIBAVLJENA MIŠLJENJA

U skladu s članom 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 37/21), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine je dostavljen Federalnom ministarstvu pravde, Federalnom ministarstvu financija i Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije na očitovanje i pribavljanje mišljenja.

VI. FINANSIJSKA SREDSTVA

U pogledu fiskalnih učinaka koje će izmjene i dopune Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine imati po budžet Federacije BiH, na poziciji Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti i fondovima - Provedba Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21) trebat će osigurati dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 42.000.000,00 KM. Razlog navedenom povećanju leži prije svega u činjenici da je Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o iznosu najniže plaće za 2025. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 104/24) najniža plaća s dosadašnjih 619,00 KM podignuta na 1.000,00 KM čime je automatski došlo i do povećanja novčane naknade roditeljima njegovateljima koja se priznaje upravo u visini navedene plaće. Imajući u vidu da je riječ o doprinosnoj naknadi, evidentno je da će na istu trebati obračunati i pripadajuće poreze i doprinose čime se predmetna naknada penje na 1.743,82 KM u bruto iznosu.

Drugi razlog navedenom povećanju leži u činjenici da će predloženim izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima doći do povećanja broja korisnika predmetne naknade iz sljedeća tri razloga:

- a) ukida se povreda kao uzrok nastanka invaliditeta što je do sada bio isključujući kriterij za ostvarivanje prava;

- b) uvode se supružnici kao nova kategorija koji prema trenutnim zakonskim odredbama nisu prepoznati kao njegovatelji i
- c) ukida se ograničenje za djecu koja u obrazovnim predškolskim ustanovama borave više od 4 sata.

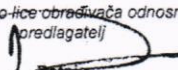
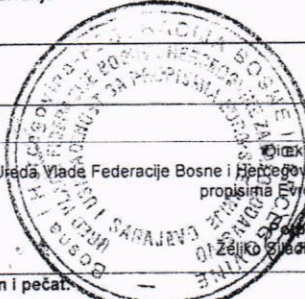
Na osnovu navedenih izmjena i dopuna predviđa se povećanje postojećeg broja korisnika za oko 25%. Imajući u vidu da je na zadnjoj isplati za 12. mjesec 2024. godine evidentirano 1.576 korisnika prava na novčanu naknadu roditelju njegovatelju, procjenjuje se da bi ova brojka u slučaju usvajanja predloženih izmjena i dopuna Zakona o roditeljima njegovateljima mogla narasti do 2.000 korisnika.

Procijenjen broj korisnika	Iznos naknade (neto) u KM	Iznos naknade (bruto) u KM	Iznos sredstava na mjesečnom nivou u KM	Iznos sredstava na godišnjem nivou u KM	Iznos dodatnih sredstava uvećan za dodatne troškove sahrane u KM
2.000	1.000,00	1.743,82	3.487.640,00	41.851.680,00	42.000.000,00

VII. ZAKLJUČAK

Relevantnost i opravdanost usvajanja predloženih izmjena i dopuna Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine je neupitna, budući da trenutna zakonska rješenja stvaraju određene probleme u pogledu sticanja statusa roditelja njegovatelja što je već ranije obrazloženo.

Obrazac i upute za popunjavanje izjave o usklađenosti

IZJAVA O USKLAĐENOSTI		
1. Podaci o obrađivaču propisa	Naziv federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije Naziv organizacione jedinice	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike Sektor za socijalnu zaštitu i zaštitu obitelji s djecom
2. Naziv propisa	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine - Prednacrt Law on Amendments to the Law on Parental Caregivers in the Federation of Bosnia and Herzegovina - Preliminary Draft	
3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju		
3.1. Odredba Sporazuma	Sporazum ne sadrži odredbu koja se odnosi na normativni sadržaj prednacrt propisa	
3.2. Ocjena ispunjenosti iz navedene odredbe Sporazuma		
3.3. Razlozi za djelomično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obveze iz navedene odredbe Sporazuma i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti		
4. Veza propisa sa Programom integrisanja (PI)		
4.1. PI za razdoblje		
4.2. Poglavlje, polupoglavlje		
4.3. Rok za donošenje propisa		
4.4. Napomena		
5. Usklađenost propisa s pravnom tečevinom EU		
5.1. Primarni izvori prava EU		
5.2. Sekundarni izvori prava EU		
5.3. Stupanj usklađenosti sa sekundarnim izvorima prava		
5.4. Razlozi za djelomičnu usklađenost ili neusklađenost		
5.5. Rok za potpuno usklađivanje		
5.6. Ostali izvori prava EU		
6. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi EU sa kojima je potrebno izvršiti usklađivanje potrebno je to konstatirati	Ne postoji odgovarajući propis Europske unije s kojim je potrebno izvršiti usklađivanje	
7. Da li je osiguran prijevod pravnih izvora na službene jezike u uporabi u Federaciji Bosne i Hercegovine		
8. Da li je propis preveden na engleski jezik?	Ne	
Ovlašteno lice obrađivača odnosno predlagatelj Adnan Delić, ministar	 Direktor Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije Željko Šušak, direktor	
Datum i pečat: 02.07.2025. godine	Datum i pečat: 03-07-2025	

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	Izrada prednacrt zakona
Naziv prednacrt/nacrt zakona	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine
Datum	05.02.2025. godine
Obrađivač	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

I - Usklađenost prednacrt/nacrt zakona sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije

Je li prednacrt/nacrt zakona sukladan strateškim dokumentima i programu rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije?

Odgovor: Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine predviđena je Programom rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za 2025. godinu.

Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje:

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine nije povezan s implementacijom drugih važećih propisa niti na iste ima učinak.

II - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići prednacrtom/nacrtom zakona

1) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće?

Odgovor: Djeca i osobe s invaliditetom su jedna od najosjetljivijih kategorija stanovništva, te su njihove obitelji u velikoj mjeri izložene brojnim potrebama, podložne raznim rizicima, oviseći kako o sistemu socijalne skrbi, tako i o radu udruga koje se bave ovom problematikom.

Zakon o roditeljima njegovateljima usvojen je u rujnu mjesecu 2021. godine. Sukladno odredbi članka 30. Zakona isti je stupio na snagu osam dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a počeo se primjenjivati tri mjeseca nakon stupanja na snagu odnosno od 30.12.2021. godine.

Ono što je od početka implementacije Zakona o roditeljima njegovateljima identificirano kao ključni problem jest njegovo donošenje bez pripreme drugih sustava za njegovu primjenu (porezni, mirovinski, zdravstveni). U konkretnom slučaju Federalno ministarstvo financija je moralo pristupiti izmjenama svoje legistative kako bi se mogle implementirati odredbe Zakona o roditeljima njegovateljima vezane za uplate doprinosa. Što se tiče Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, ono je u proteklom razdoblju svoje aktivnosti usmjerilo na stvaranju pretpostavki za implementaciju Zakona o roditeljima njegovateljima i nakon toga na provedbu postupaka revizije zaprimljenih rješenja.

Tijekom implementacije propisa uočeni su određeni problemi koji se vežu za pojedina zakonska rješenja. Najveći problem pojavio se u svezi primjene članaka 2. i 6. Zakona kojima je određen pojam i status roditelja njegovatelja. Postojeće odredbe članka 2. stavak (1) i članka 6. Zakona nisu dovoljno konzistentne. Zasebno utvrđivanje pojma roditelja njegovatelja i statusa roditelja njegovatelja pokazalo se suvišnim i nepotrebnim jer se, u suštini, pojam i status roditelja njegovatelja ne bi trebali razlikovati. Navedeno je dovelo do toga su ove dvije, međusobno neusklađene pa čak i zbunjujuće, odredbe ostavile prostora za različita tumačenja u praksi kako od strane korisnika prava, tako i od strane službenih osoba koje vode upravni postupak i sudova u upravnim sporovima.

Nadalje, u praksi se pojavio i problem potrebe ponovnog medicinskog vještačenja osoba s invaliditetom zbog potrebe vještačenja činjenica koje su propisane člankom 2. Zakona, iako potreba ponovnog medicinskog vještačenja nije jasno utvrđena Zakonom niti su Zakonom propisana sredstva za refundaciju troškova medicinskog vještačenja. Člankom 6. predmetnog Zakona određeno je da se status roditelja njegovatelja pod uvjetima utvrđenim Zakonom, priznaje jednom

od roditelja osobe s invaliditetom sa 100% oštećenjem organizma i pravom na dodatak za pomoć od druge osobe prve skupine, utvrđenim sukladno Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 59/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18). Drugim riječima kazano, iako osobe s invaliditetom prolaze postupak medicinskog vještačenja prilikom ostvarivanja prava po federalnom propisu o zaštiti osoba s invaliditetom, one to isto moraju prolaziti i u postupku priznavanja statusa roditelja njegovatelja. Problem se dodatno usložnjava kada su u pitanju djeca kod kojih se utvrđuje obveza kontrolnog pregleda.

Kod primjene članka 2. postojećeg Zakona pojavio se i problem diskriminacije osoba s invaliditetom na temelju uzroka nastanka invaliditeta, te roditelji one djece kod kojih je uzrok nastanka invaliditeta povreda prema postojećoj odredbi članka 2. Zakona nisu mogli steći status roditelja njegovatelja.

Pored navedenog, uočeni su i drugi problemi vezani za stjecanje statusa roditelja njegovatelja od strane drugih srodnika, kao i od strane roditelja koji imaju djecu s invaliditetom koja su uključena u obrazovni proces.

Također, ukazala se potreba da se razmotri dostatnost visine novčane naknade propisane člankom 11. Zakona obzirom na generalno povećanje troškova života i činjenicu da su djeca i osobe s invaliditetom jedna od najosjetljivijih kategorija stanovništva, te su njihove obitelji u velikoj mjeri izložene brojnim potrebama.

Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno, te na temelju svakodnevnice komunikacije s centrima za socijalni rad i općinskim službama socijalne skrbi i zaprimljenih informacija, preporuka i inicijativa od strane kako građana tako i pojedinih institucija, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je ocijenilo neophodnim sačiniti izmjene i dopune Zakona o roditeljima njegovateljima, te ih uputiti u redovnu proceduru usvajanja, što bi, u slučaju njihovog usvajanja, trebalo rezultirati kvalitetnijim zakonskim rješenjima koja se odnose na stjecanje statusa roditelja njegovatelja.

2) Koji cilj se želi postići? U kojoj mjeri se očekuje da će prednacrt/nacrt zakona riješiti definirani problem i u kojem razdoblju?

Odgovor: Imajući u vidu prethodno navedeno, bilo je potrebno sustavno i na sveobuhvatan način riješiti pitanje statusa obitelji koje imaju dijete s invaliditetom. U tom je kontekstu posebno potrebno podržati roditelje, te sistemski riješiti njihov status, s obzirom na to da, u velikom broju slučajeva, sami roditelji preuzimaju ulogu i posao njegovatelja, stručnjaka i odgajatelja svoje djece, pri čemu im je onemogućeno temeljno pravo na rad zbog potrebe da svojoj djeci osiguraju 24-satnu brigu i njegu.

Nastavno na prethodno navedeno, člankom 2. predloženih izmjena članka 6. temeljnog teksta Zakona o roditeljima njegovateljima preciznije se definira status roditelja njegovatelja. Sve odredbe postojećeg članka 6. su zadržane s tim što je isti dopunjen dodatno razrađenom odredbom koja precizno definira kategorije srodnika kojima se može priznati status roditelja njegovatelja. Prema dosadašnjem zakonodavnom rješenju, status roditelja njegovatelja može ostvariti i osoba iz reda srodnika koju je, sukladno odredbama Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, nadležno tijelo skrbništva imenovalo za skrbnika osobi s invaliditetom. Međutim, kako osobe iz reda srodnika nisu definirane Obiteljskim zakonom Federacije, to je proizvelo određene dileme u primjeni Zakona o roditeljima njegovateljima u smislu utvrđivanja tko se sve smatra srodnikom.

Nadalje, Zakonom o roditeljima njegovateljima nisu precizirani srodnici po krvnom, kao ni po tazbinskom srodstvu, te se u primjeni propisa status priznavao osobama kao što su djever, snaha, zaova, svastika a s druge strane nije se priznavao bračnim drugovima. Zajedničko kućanstvo također nije precizirano kao uvjet za ostvarivanje statusa kada su u pitanju srodnici, a intencija bi trebala biti da srodnik može steći status roditelja njegovatelja samo ukoliko živi u zajedničkom kućanstvu s osobom s invaliditetom kako bi joj mogao pružiti potrebnu njegu. Uočena je praksa oduzimanja poslovne sposobnosti osobama s invaliditetom i stavljanja pod skrbništvo pa čak i promjene osoba imenovanih za skrbnika s ciljem stjecanja ovoga statusa.

Na koncu, bračni drugovi po postojećoj odredbi nisu mogli ostvariti status jer bračni drugovi nisu srodnici što je također jedan vid diskriminacije s obzirom na to da postoje takvi slučajevi, te da se status priznavao i daljnjim srodnicima, ali ne i bračnim drugovima. Kako bi se izbjegli uočeni problemi, jedino je rješenje bilo da se taksativno definiraju kategorije srodnika koje, u kontekstu primjene ovoga propisa, mogu steći status roditelja njegovatelja. Također, kod srodnika kao roditelja njegovatelja definirano je zajedničko kućanstvo kao uvjet za stjecanje statusa, te je data i definicija šta se smatra zajedničkim kućanstvom. Na koncu, izvanbračna zajednica je izjednačena s bračnom.

Nadalje, člankom 3. predloženih izmjena i dopuna postojećeg članka 7. temeljnog teksta Zakona o roditeljima njegovateljima precizirane su odredbe u dijelu koji se odnosi na stranog državljanina kao podnositelja zahtjeva za ostvarivanje statusa roditelja njegovatelja. Praksa je u implementaciji predmetnog propisa pokazala da su odobren stalni boravak na teritoriju Federacije i dokaz da ne ostvaruje po istom osnovu prava prema mjestu prebivališta, odnosno zemlje podrijetla za strane državljane dovoljni dokazi kako bi im se priznao status roditelja njegovatelja. U praksi se nije uvijek moglo utvrditi postoji li sporazum o socijalnom osiguranju sa zemljom podnositelja zahtjeva, te, ako i postoji, ovo pitanje najčešće nije predmetom reguliranja predmetnih sporazuma što je proizvelo dodatne probleme u primjeni propisa. Stoga se opredjelilo za rješenje da se predmetni sporazumi brišu.

U pogledu članka 4. predložene dopune postojećeg članka 8. temeljnog teksta Zakona o roditeljima njegovateljima kojim su definirani uvjeti za priznavanje statusa, treba naglasiti da se ista odnosi na status zaposlenosti osobe s invaliditetom. U postojećim razlozima za nepriznavanje statusa roditelja njegovatelja zaposlenost osobe s invaliditetom nije definirana kao smetnja za stjecanje statusa roditelja njegovatelja, iako iz ostalih odredbi Zakona proizlazi da je status roditelja njegovatelja namijenjen onim roditeljima koji njeguju osobu s invaliditetom koja nije u stanju samostalno živjeti i raditi. Praksa u implementaciji propisa je pokazala da se ovo pitanje mora nedvosmisleno definirati što je i predloženo s ovom izmjenom. Dalje, prema postojećim odredbama Zakona o roditeljima njegovateljima, status roditelja njegovatelja može se priznati roditelju do njegove navršene 65. godine života. Intencija je bila da se status priznae do dobne granice od 65 godina koja je uvjet za ostvarivanje starosne mirovine. Međutim, u praksi se pojavio problem korisnika koji ostvaruju i druge vidove mirovina, a koji nisu vezani za ovu zakonom preciziranu dobnu granicu. S tim u svezi, a kako je to predloženo ovim izmjenama, ostvarivanje bilo koje mirovine je smetnja za ostvarivanje statusa roditelja njegovatelja. Psihofizička sposobnost za posao roditelja njegovatelja također je definirana kao razlog za prestanak statusa roditelja njegovatelja iz članka 10. Zakona, ali nije definirana kao uvjet za ostvarivanje statusa. S obzirom na navedeno, predložena je izmjena u stavku (4) na navedeni način.

Što se tiče članka 5. predloženih izmjena, isti se odnosi na izmjene i dopune postojećeg članka 9. temeljnog teksta Zakona koji definira razloge za nepriznavanje statusa roditelja njegovatelja. Stavci (3) i (4) članka 9. su iznimke koje idu dalje od pravila jer obuhvaćaju zdravstvene i obrazovne ustanove koje nisu prepoznate u stavku (1) istog članka, te se iz tog razloga u stavku (1) brišu riječi "sukladno propisima iz oblasti socijalne zaštite". Primjenom članka 9. st. (3) i (4) Zakona, status roditelja njegovatelja nisu mogli ostvariti roditelji osobe s invaliditetom koja boravi u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, ustanovi socijalne skrbi, centru za pružanje usluga u zajednici ili kod drugog pružatelja usluga boravka četiri i više sati dnevno, osim u slučajevima u kojima toj osobi roditelj tijekom boravka pruža usluge pomoći i njege. S obzirom na to da je dužina boravka, odnosno broj sati boravka djeteta u obrazovnoj ustanovu promjenjiva činjenica, u praksi se javio problem postojanja uvjeta za daljnje ostvarivanje statusa roditelja njegovatelja za onu djecu koja s promjenom razreda imaju više od 4 sata boravka u školi, te na koji način provjeravati ove činjenice. S obzirom na navedeno, kao i na činjenicu da se ovim propisom ne bi trebalo poticati isključivanje osoba s invaliditetom iz obrazovnih procesa, predloženim je izmjenama omogućeno da status roditelja njegovatelja mogu steći i oni roditelji čija su djeca u obrazovnom sustavu bez obzira na broj sati provedenih u obrazovnoj ili predškolskoj ustanovi. Na koncu, sukladno potrebama pravne zaštite od obiteljskog i drugih oblika nasilja i zlostavljanja, u okviru ovoga članka utvrđene su i odredbe kojima su definirane smetnje za stjecanje statusa roditelja njegovatelja.

Nadalje, člankom 7. predložene dopune odnose se na postojeći članak 13. temeljnog teksta Zakona koji definira da se postupak za priznavanje statusa roditelja njegovatelja i utvrđivanje prava sukladno ovom zakonu pokreće po zahtjevu stranke. S obzirom na to da postoje rješenja s ograničenim rokom trajanja prava zbog kontrolnog pregleda djece, te da postoje kontrolni pregledi djece i u rješenjima kojima je rješavano o pravu na osobnu invalidninu kao i o pravu na dodatak za tuđu njegu i pomoć od strane druge osobe, ovim se odredbama nastoji precizirati postupanje tijela skrbništva u svim slučajevima u kojima je trajanje prava ograničeno zbog kontrolnog pregleda ili je došlo do promjenjenih okolnosti vezanih za prava osoba s invaliditetom utvrđenih sukladno Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom. Navedeno nije bilo regulirano temeljnim tekstom Zakona.

Također, člankom 8. predviđena je dopuna postojećeg članka 21. stavak (2) temeljnog teksta Zakona koji definira da se kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka koju vodi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike vrši evidencija isplata naknada i doprinosa po osnovu statusa roditelja njegovatelja. S obzirom na to da je člankom 20. temeljnog teksta Zakona reguliran povrat sredstava kao i razlozi za povrat, a posebice da je stavkom (2) članka 20. propisano da tijelo skrbništva o povratu odlučuje rješenjem, predloženom izmjenom nastoji se regulirati da se i povrati sredstava vode kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka.

3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi prednacrt/nacrt zakona.

Odgovor: Subjekti koji će izravno primjenjivati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine su: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, te nadležni centri za socijalni rad i općinske ili gradske službe socijalne zaštite.

III - Proces konzultacija

1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konzultirali i način na koji ste vršili konzultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.)

Odgovor: Imajući u vidu razloge zbog kojih je predloženo donošenje propisa po skraćenom postupku, a koji se odnose na evidentirane probleme u njegovoj primjeni koji su zahtijevali neodložnu intervenciju u pogledu trenutnih zakonskih rješenja, sam proces konzultacija je bio sveden na minimum. U tom su kontekstu obavljene samo neophodne konzultacije s nadležnim centrima za socijalni rad i općinskim ili gradskim službama socijalne zaštite. Također je održano nekoliko konzultativnih sastanaka s predstavnicima nevladinih organizacija koje okupljaju osobe s invaliditetom.

2) Koji su rezultati konzultacija i da li su utjecali na sadržaj novog zakona?

Odgovor: Provedeni proces konzultacija nije značajnije utjecao na predložena zakonska rješenja koja su od strane centara za socijalni rad i općinskih ili gradskih službi socijalne zaštite, kao institucija koje izravno primjenjuju i provode Zakon, ocijenjena prihvatljivim u kontekstu otklanjanja uočenih problema.

IV - Alternativna rješenja – identifikacija opcija

1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od tih opcija.

Normativno rješenje: Predložene izmjene i dopune Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21) predstavljaju interventne mjere u postojeće odredbe osnovnog propisa s ciljem poboljšanja trenutnih zakonskih rješenja tako da, u tom kontekstu, nisu razmatrane nikakve posebne opcije niti sačinjavane dodatne analize. Kao što je već prezentirano, problemi koji su se pojavili u praksi prvenstveno su uzrokovani postojećim zakonskim rješenjima zbog čega se i ukazala potreba za njihovim modificiranjem kako bi se otklonili uočeni problemi. Gledano u tom kontekstu, normativno rješenje u smislu izmjena i dopuna predmetnog Zakona je ocijenjeno kao jedino prihvatljivo i efikasno.

Nenormativno rješenje: Imajući u vidu da su evidentirani problemi u primjeni Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine prvenstveno vezani za pojedine odredbe ovoga propisa, nenormativno rješenje je razmatrano, ali isto nije uzeto kao opcija iz razloga što se njime ne bi mogli prevazići navedeni problemi. U tom je kontekstu odbačena opcija "ne poduzimati ništa" jer bi to podrazumijevalo daljnje produbljivanje uočenih problema. Također, niti druge nenormativne opcije nisu mogle ponuditi rješenje za probleme koji su ustvari i identificirani kao problemi normativnog karaktera. U tom je kontekstu ocijenjeno da bilo kakve druge intervencije koje ne bi obuhvaćale izmjene postojećeg zakonskog okvira nisu prihvatljive, odnosno ne mogu dovesti do željenih promjena niti polučiti željene efekte.

2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor: Imajući u vidu da pojedine odredbe Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21) s jedne strane predstavljaju potencijalni rizik u pogledu diskriminacije određenih kategorija pojedinaca kojima bi činjenično trebalo pružiti ovakav vid podrške, dok s druge strane omogućavaju potencijalne zloupotrebe od strane neodgovornih pojedinaca, što predstavlja sistemsko narušavanje komponente socijalne pravičnosti na kojoj bi predmetni propis trebao počivati, ali i izazov za nadležna prvostupnijska tijela koja bi ih trebala dosljedno provoditi, opcija izmjene i dopune postojećeg materijalnog propisa ocijenjena je najadekvatnijim mehanizmom koji bi trebao osigurati smanjenje evidentiranih rizika i koji bi trebao dovesti do unapređenja trenutnih zakonskih rješenja u pogledu prava iz ove oblasti.

V - Utjecaj odabranog rješenja problema na gospodarstvo, društvo i okoliš

1a) Utječe li prednacrt/nacrt zakona na poslovno okruženje? Kreira li dodatna administrativna opterećenja? Utječe li na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika? Hoće li imati utjecaja na funkcioniranje tržišta i konkurenciju?

Odgovor: Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine nema efekata na poslovno okruženje, nego, naprotiv, doprinosi materijalnom osnaživanju pojedinaca, a posebno žena, koji zbog specifičnih životnih okolnosti ne mogu realizirati svoje pravo na rad jer su posvećeni brizi o članovima svoje obitelji. Također, predmetni propis nema nikakva utjecaja na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika niti na funkcioniranje tržišta i konkurenciju.

1b) Koji su finansijski učinci prednacrt/nacrta zakona? Utječe li na operativne troškove i obavljanje poslovanja? Utječe li na priliv sredstava u javne proračune?

Odgovor: U pogledu fiskalnih učinaka koje će izmjene i dopune Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH imati po proračun Federacije BiH, na poziciji Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti i fondovima - Provedba Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21) trebat će osigurati dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 42.000.000,00 KM. Razlog navedenom povećanju leži prije svega u činjenici da je Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o iznosu najniže plaće za 2025. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 104/24) najniža plaća s dosadašnjih 619,00 KM podignuta na 1.000,00 KM čime je automatski došlo i do povećanja novčane naknade roditeljima njegovateljima koja se priznaje upravo u visini navedene plaće. Imajući u vidu da je riječ o doprinosnoj naknadi, evidentno je da će na istu trebati obračunati i pripadajuće poreze i doprinose čime se predmetna naknada penje na 1.743,82 KM u bruto iznosu.

Drugi razlog navedenom povećanju leži u činjenici da će predloženim izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima doći do povećanja broja korisnika predmetne naknade iz sljedeća tri razloga:

- a) ukida se povreda kao uzrok nastanka invaliditeta što je do sada bio isključujući kriterij za ostvarivanje prava;
- b) uvode se supružnici kao nova kategorija koji prema trenutnim zakonskim odredbama nisu prepoznati kao njegovatelji i
- c) ukida se ograničenje za djecu koja su u obrazovnim predškolskim ustanovama borave više od 4 sata.

Na temelju navedenih izmjena i dopuna predviđa se povećanje postojećeg broja korisnika za oko 25%. Imajući u vidu da je na zadnjoj isplati za 12. mjesec 2024. godine evidentirano 1.576 korisnika prava na novčanu naknadu roditelju njegovatelju, procjenjuje se da bi ova brojka u slučaju usvajanja predloženih izmjena i dopuna Zakona o roditeljima njegovateljima mogla narasti do 2.000 korisnika.

2a) Utječe li na prednacrt/nacrt zakona na mogućnost zapošljavanja i tržište rada?

Odgovor: Kao što je već navedeno, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine doprinosi materijalnom osnaživanju pojedinaca, a posebno žena, koji zbog specifičnih životnih okolnosti ne mogu realizirati svoje pravo na rad jer su posvećeni brizi o članovima svoje obitelji. U tom kontekstu, osobe koju budu stekle status roditelja njegovatelja, neće imati status nezaposlene osobe jer je njihov angažman prepoznat i novčano vrednovan.

2b) Tretira li prednacrt/nacrt zakona pitanje ravnopravnosti spolova? Je li osigurana socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina? Daje li mogućnost pristupa zdravstvenoj i socijalnoj skrbi i obrazovanju?

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine ne tretira pitanje ravnopravnosti spolova jer je to pitanje već regulirano osnovnim tekstom predmetnog propisa. Imajući u vidu kategoriju korisnika prava utvrđenih ovim Zakonom, evidentno je da isti osigurava socijalnu uključenost i zaštitu posebnih skupina, te da pruža mogućnost pristupa socijalnoj skrbi.

3) Hoće li prednacrt/nacrt zakona imati utjecaje na okoliš?

- a) DA
- b) NE

Objasnite: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine nema utjecaja na okoliš.

VI - Provođenje zakona

1) Precizira li prednacrt/nacrt zakona tko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način? Koja razina vlasti je mjerodavna za primjenu? Tko vrši nadzor?

Odgovor: Osnovnim Zakonom o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21) regulirana su pitanja institucija koje su odgovorne za njegovu primjenu i načina na koji su predmetni propis dužne primjenjivati, uključujući i pitanja nadležnosti i provedbe nadzora. Predložene izmjene i dopune ne odnose se na te odredbe iz osnovnog Zakona.

2) Je li prednacrt/nacrt zakona usuglašen s drugim važećim propisima?

Odgovor: Nije bilo potrebe za usuglašavanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine s drugim važećim propisima imajući u vidu da se predložene izmjene i dopune na odnose na to pitanje, te da je to već učinjeno osnovnim Zakonom o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21).

3) Je li prijelazno razdoblje s postojećeg rješenja na novi prednacrt/nacrt zakona jasno definirano?

Odgovor: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine jasno definira prijelazno razdoblje od postojećih zakonskih rješenja prema novima. Tako je člankom 9. predloženih izmjena o dopuna da će se zahtjevi za stjecanje statusa roditelja njegovatelja koji su podneseni prije stupanja na snagu ovoga zakona, a o kojima nije odlučeno, riješiti prema odredbama ovoga zakona. Nadalje je utvrđeno da će se postupci za stjecanje statusa roditelja njegovatelja koji su okončani donošenjem prvostupanjskog rješenja do dana stupanja na snagu ovoga zakona, a u kojima postupak revizije nije okončan do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončati po odredbama Zakona o roditeljima njegovateljima koje su bile na snazi do dana stupanja na snagu ovoga zakona. Na koncu je propisano da će tijela skrbništva po službenoj dužnosti u roku od 60 dana izvršiti provjeru ispunjenosti uvjeta za nastavak ostvarivanja prava na novčanu naknadu za one korisnike kojima je status roditelja njegovatelja utvrđen prije stupanja na snagu ovoga zakona, te da će, ukoliko se kroz postupak provjere utvrdi da osoba kojoj je ranije priznat status roditelja njegovatelja više ne ispunjava uvjete utvrđene odredbama ovoga zakona, donijeti rješenje o prestanku prava na novčanu naknadu.

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa		
Naziv prednacrt/nacrta zakona	Prednacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima i njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine	
Datum	18.02.2025. godine	
Kontrolno područje	DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST		
Naziv prednacrt/nacrta zakona je naveden i razumljiv	DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača	DA	
Naveden je datum	DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA		
Problem je jasno i sažeto objašnjen	DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
KONZULTACIJE		
Zainteresirane strane su jasno definirane		
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen		Obradivač je naveo da su se konzultacije zbog neodložne intervencije, svele na minimum, pri čemu je ovaj ured u svom Mišljenju naglasio kolika je važnost konzultacija u procesu procjene utjecaja propisa.
PREDLOŽENA RJEŠENJA		
Predložena su normativna i nonnormativna rješenja	DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi	DA	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima	DA	
Definirano je prijelazno razdoblje	DA	
PROCJENA PROVEDENA SOKLADNO UREDBI	DA	

URED VLADE FBiH ZA ZAKONODAVSTVO I USKLADENOST
SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE
Željko Siladi, direktor Ureda
Datum i pečat: 18.02.2025. godine

OVLAŠTENA OSOBA

Željko Siladi

[illegible]

Kapitalni prihodi od prodaje stalnih sredstava																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.3: Obrazloženje promjena u prihodima i primicima, te rashodima i izdacima

Glede fiskalnih učinaka koje će izmjeniti i dopune Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH imali po proračun Federacije BiH, na poziciji Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti i fondovima - Provedba Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21) trebat će osigurati dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 42.000.000,00 KM u 2026. i 2027. godini. Razlog navedenom povećanju leži prije svega u činjenici da je Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o iznosu najniže plaće za 2026. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 104/24) najniža plaća s dosadašnjih 619,00 KM podignuta na 1.000,00 KM čime je automatski došlo i do povećanja novčane naknade roditeljima njegovateljima koja se priznaje upravo u visini navedene plaće. Imajući u vidu da je riječ o doprinosnoj naknadi, evidentno je da će na istu trebati obračunati i pripadajuće poreze i doprinose čime se predmatna naknada penje na 1.743,82 KM u bruto iznosu.

Dруги разлог наведеном повећању лежи у чињеници да се предложеном измјеном и допунама Закона о родитељима његователјима доћи до повећања броја корисника предметне накнаде из следећа три разлога:

- a) ukida se povreda kao uzrok nastanka invaliditeta što je do sada bio isključujući kriterij za ostvarivanje prava;
- b) uvode se supružnici kao nova kategorija koji prema trenutnim zakonskim odredbama nisu prepoznati kao njegovatelji i
- c) ukida se ograničenje za djecu koja su u obrazovnim predškolskim ustanovama borave više od 4 sata.

Na temelju navedenih izmjena i dopuna predviđa se povećanje postojećeg broja korisnika za oko 25%. Imajući u vidu da je na zadnjoj isplati za 12. mjesec 2024. godine evidentirano 1.576 korisnika prava na novčanu naknadu roditelju njegovatelju, procjenjuje se da bi ova brojka u slučaju usvajanja predložene izmjene i dopuna Zakona o roditeljima njegovateljima mogla narasti do 2.000 korisnika.

D 4. Promjena broja zaposlenih

PERIOD	SISTEMATIZOVANO			PLANIRANO BUDŽETOM			TRENUTNO STANJE			POTREBNO		
	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2	Postojeće stanje (n)	n+1	n+2
Rukovoditelji službenici i savjetnici												
Službenici i namještanici												
Volonteri												
UKUPNO												
Obrasci za prijave												

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

5. Potencijalne obaveze za budžet	Glede fiskalnih učinaka koje će izmijeniti i dopune Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH imati po proračun Federacije BiH, na poziciji Tekućeg transfera drugim nivoima vlasti i fondovima - Provedba Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/21) trebat će osigurati dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 42.000.000,00 KM u 2026. i 2027. godini. Razlog navedenom povećanju leži prije svega u činjenici da je Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o iznosu najniže plaće za 2025. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 104/24) najniža plaća s dosadašnjih 619,00 KM podignuta na 1.000,00 KM čime je automatski došlo i do povećanja novčane naknade roditeljima njegovateljima koja se priznaje upravo u visini navedene plaće. Imajući u vidu da je riječ o doprinosnoj naknadi, evidentno je da će na istu trebati obračunati i pripadajuće poreze i doprinose čime se predmetna naknada penje na 1.743,82 KM u bruto iznosu. Drugi razlog navedenom povećanju leži u činjenici da će predloženim izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima doći do povećanja broja korisnika predmetne naknade iz sljedeća tri razloga: a) ukida se povreda kao uzrok nastanka invaliditeta što je do sada bio isključujući kriterij za ostvarivanje prava; b) uvode se supružnici kao nova kategorija koji prema trenutnim zakonskim odredbama nisu prepoznati kao njegovatelji i c) ukida se ograničenje za djecu koja su u obrazovnim predškolskim ustanovama borave više od 4 sata. Na temelju navedenih izmjena i dopuna predviđa se povećanje postojećeg broja korisnika za oko 25%. Imajući u vidu da je na zadnjoj isplati za 12. mjesec 2024. godine evidentirano 1.576 korisnika prava na novčanu naknadu roditelju njegovatelju, procjenjuje se da bi ova brojka u slučaju usvajanja predloženih izmjena i dopuna Zakona o roditeljima njegovateljima mogla narasti do 2.000 korisnika.	
NAZIV		
Garancije		
Ostalo		
6. Fiskalni efekt na druge nivoe vlasti		
NAZIV		
Budžet BiH, vanbudžetski fondovi i korisnici	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine nema nikakvih efekata po Budžet BiH, vanbudžetske fondove i korisnike.	
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, Federalni vanbudžetski fondovi i korisnici		
Budžet Kantona, vanbudžetski fondovi i korisnici	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine nema nikakvih efekata po kantonalne budžete.	
Budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine nema nikakvih efekata po budžet Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.	
Jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi)	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine nema nikakvih efekata po budžete jedinica lokalne samouprave (općine i gradove).	
7. Potpis i pečat odgovornog lica obrađivača propisa	Mjesto i datum	05-02-2025

Odredbe Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/21) koje se mijenjaju i dopunjuju:

Član 2.
(Pojam roditelja njegovatelja)

(1) Roditelj njegovatelj u smislu ovog zakona je roditelj lica sa 100% invaliditetom uzrokovanog bolešću ili poremećajem u razvoju, kao i slijepog lica čiji je ostatak vida na oba oka ispod 0,05 s korekcijom, odnosno roditelj lica koje se, prema nalazu Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, ne može osposobiti za samostalan život niti može samostalno zadovoljavati barem jednu od sljedećih osnovnih životnih potreba:

- a) kretanje u stanu i izvan stana;
- b) uzimanje hrane;
- c) oblačenje i svlačenje;
- d) održavanje lične higijene ili
- e) obavljanje drugih fizioloških potreba.

(2) Status roditelja njegovatelja iz stava (1) ovoga člana može ostvariti i lice iz reda srodnika koje je, u skladu s odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, nadležni organ imenovao za staratelja.

Član 6.
(Status roditelja njegovatelja)

- (1) Status roditelja njegovatelja pod uslovima utvrđenim ovim zakonom priznaje se jednom od roditelja lica s invaliditetom sa 100% oštećenjem organizma i pravom na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica prve grupe, utvrđenim u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.
- (2) Oštećenje organizma lica s invaliditetom i pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica utvrđuju se prema nalazu, ocjeni i mišljenju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, izvršenim u skladu s propisom o ocjenjivanju oštećenja organizma kod lica s invaliditetom u postupku ostvarivanja prava prema Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.
- (3) Ako u porodici ima dvoje ili više lica s invaliditetom iz stava (1) ovog člana, status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja.

Član 7.
(Roditelj njegovatelj)

- (1) Status roditelja njegovatelja pod uslovima utvrđenim ovim zakonom priznaje se licu koje je državljanin Bosne i Hercegovine i koje ima prebivalište na teritoriji Federacije.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, stranom državljaninu kojem je odobren stalni boravak na teritoriji Federacije, priznaje se status roditelja njegovatelja pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulisano sporazumom o socijalnom

osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina.

- (3) Strani državljanin, u postupku ostvarivanja prava iz ovog zakona, dužan je dokazati da ne ostvaruje po istom osnovu prava prema mjestu svog prebivališta, odnosno zemlje porijekla.
- (4) Prava iz ovog zakona su lična i ne mogu se prenositi.

Član 8.

(Uslovi za priznavanje statusa)

- (1) Roditelju lica s invaliditetom iz člana 6. ovog zakona može se priznati status roditelja njegovatelja ukoliko je nazaposlen i prijavljen na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ukoliko nije na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje roditelj njegovatelj može priložiti dokaz od Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine da nije osigurano lice u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa.
- (3) Uz ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom, status roditelja njegovatelja može se priznati roditelju do njegove navršene 65. godine života.

Član 9.

(Razlozi za nepriznavanje statusa)

- (1) Status roditelja njegovatelja ne priznaje se roditelju ukoliko je licu s invaliditetom osigurana usluga smještaja, organizovanog stanovanja, poludnevnog ili cjelodnevnog boravka u skladu s propisima iz oblasti socijalne zaštite.
- (2) Za vrijeme dok jedan roditelj koristi porođajno odsustvo za dijete, drugom roditelju ne može se priznati status roditelja njegovatelja za isto dijete.
- (3) Izuzetno od stava (1) ovog člana, roditelju se priznaje status roditelja njegovatelja kada lice s invaliditetom boravi manje od četiri sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, ustanovi socijalne zaštite ili kod drugog pružaoca usluga boravka.
- (4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, roditelju se priznaje pravo na status roditelja njegovatelja kada lice s invaliditetom u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, ustanovi socijalne zaštite, centru za pružanje usluga u zajednici ili kod drugog pružaoca usluga boravka boravi četiri i više sati dnevno pod uslovom da mu roditelj tokom boravka pruža usluge pomoći i njege.
- (5) Status roditelja njegovatelja isključuje pravo lica s invaliditetom na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica u skladu s odredbama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, na osnovu kojeg roditelj njegovatelj ostvaruje ovaj status.
- (6) Federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: federalni ministar) će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis kojim će se odrediti

potrebna dokumentacija kojom se dokazuje ispunjavanje uslova za priznavanje statusa roditelja njegovatelja.

Član 10.
(Prestanak statusa)

- (1) Status roditelja njegovatelja prestaje:
- a) na zahtjev roditelja njegovatelja;
 - b) ako roditelj njegovatelj nije u mogućnosti pružati potrebnu njegu zbog svog psiho-fizičkog stanja;
 - c) ako roditelj njegovatelj zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove njegovatelja;
 - d) ako roditelj njegovatelj zasnjuje radni odnos;
 - e) ako roditelj njegovatelj ostvari socijalne naknade po istom osnovu;
 - f) ako roditelj njegovatelj ostvari penziju;
 - g) ako se roditelj njegovatelj nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju dužem od dva mjeseca;
 - h) kada roditelj njegovatelj navrší 65 godina života;
 - i) smrću lica s invaliditetom ili roditelja njegovatelja.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u slučaju smrti lica s invaliditetom, roditelju njegovatelju prestaje status roditelja njegovatelja šest mjeseci nakon smrti djeteta.
- (3) U slučaju prestanka statusa roditelja njegovatelja zbog nekog od razloga iz stava (1) ovoga člana lice s invaliditetom može ostvariti pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica u skladu s odredbama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom.

Član 13.
(Pokretanje postupka)

Postupak za priznavanje statusa roditelja njegovatelja i utvrđivanje prava u skladu s ovim zakonom pokreće se po zahtjevu stranke.

Član 21.
(Evidencija)

- (1) Evidencija lica kojima je priznat status roditelja njegovatelja vodit će se kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka koju vodi Federalno ministarstvo.
- (2) Kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka iz stava (1) ovog člana vršit će se i evidencija isplata naknada i doprinosa po osnovu statusa roditelja njegovatelja.
- (3) Federalni ministar će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, propisati sadržaj i način vođenja evidencije iz stava (1) ovog člana.

Члан 83.

(Започети поступци)

Поступци започети по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по тим прописима.

Члан 84.

(Обавеза доношења Уредбе)

Влада ФБиХ ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Уредбу о традиционалним и старим занатима (члан 40. став (1)).

Члан 85.

(Обавеза доношења подзаконских аката)

- (1) Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилнике о примјени Закона о обрту и сродним дјелатностима у Федерацији БиХ којим ће регулисати:
 - а) попис обрта који се могу обављати под условима прописаним овим законом (члан 4. став (4));
 - б) попис дјелатности које се могу обављати сезонски (члан 9. став (3));
 - ц) попис дјелатности које се могу обављати у стамбеним просторијама, односно изван пословних и стамбених просторија (члан 10. став (1));
 - д) минималне техничке и друге услове у погледу уређења и опреме пословног простора (члан 10. став (4));
 - е) изглед и садржај захтјева за оснивање обрта и изјаве о испуњености услова (члан 11. став (5));
 - ф) садржај, изглед и начин вођења Обртног регистра, садржај и изглед рјешења којим се одобрава обављање обрта и поступак уписа у Обртни регистар (члан 12. став (6));
 - г) попис дјелатности које се могу обављати као домаћа радиност и услове за њихово обављање (члан 39. став (3));
 - х) начин полагања мајсторског испита, те садржај и облик дипломе о мајсторском звању (члан 43. став (6));
 - и) обавезу плаћања, висину и начин расподеле чланарине између удружења обртника и удружења лица која обављају сродне дјелатности, кантоналних комора и Коморе (члан 46. став (3));
 - ј) провођење изборног поступка у кантоналним коморама и Комори (члан 57. став (3)).
- (2) Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Рјешење о цијени полагања мајсторског испита (члан 44. став (2)).
- (3) Кантонални министри образовања у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона доносе програм полагања мајсторског испита (члан 42. став (1)).
- (4) Комора, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона доноси Правилник о начину провођења изборне процедуре у удружењима обртника и удружењима лица која обављају сродне дјелатности (члан 64. став (1) тачка и.)).

Члан 86.

(Примјена ранијих прописа)

До доношења подзаконских аката на основу овог закона примјењују се подзаконски акти донесени на основу Закона о обрту и сродним дјелатностима ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 35/09 и 42/11), ако нису у супротности са овим законом.

Члан 87.

(Престанак важења)

Даном ступања на снагу овог закона престаје важити Закон о обрту и сродним дјелатностима ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 35/09 и 42/11).

Одјељак Б. Завршне одредбе

Члан 88.

(Ступање на снагу)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Одредбе члана 11. ст. (1) и (5) и члана 12. став (3) почеће се примјењивати у року од 6 (шест) мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Предсједавајући
Представничког дома
Парламента Федерације БиХ
Мирсад Заимовић, с. р.

Предсједавајући
Дома народа
Парламента Федерације БиХ
Томислав Мартиновић, с. р.

1712

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O RODITELJIMA
NJEHOVATELJIMA U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE

Proglasa se Zakon o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 27.07.2021. godine i na sjednici Doma naroda od 09.09.2021. godine.

Broj 01-02-1-402-01/21
17. septembra 2021. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, s. r.

ZAKON

O RODITELJIMA NJEHOVATELJIMA U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет Закона)

- (1) Ovim zakonom uređuju se pojam i status roditelja njegovatelja, uslovi za priznavanje statusa roditelja njegovatelja, pravo roditelja njegovatelja na materijalnu podršku u vidu mjesečne naknade i pripadajućih doprinosa, postupak ostvarivanja prava, finansiranje, nadzor i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava roditelja njegovatelja u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).
- (2) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod.

Члан 2.

(Појам родитеља njegovatelja)

- (1) Roditelj njegovatelj u smislu ovog zakona je roditelj lica sa 100% invaliditetom uzrokovanog bolešću ili poremećajem u razvoju, kao i slijepog lica čiji je ostatak vida na oba oka ispod 0,05 s korekcijom, odnosno roditelj lica koje se, prema nalazu Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, ne može osposobiti za samostalan život niti može

samostalno zadovoljavati barem jednu od sljedećih osnovnih životnih potreba:

- a) kretanje u stanu i izvan stana;
 - b) uzimanje hrane;
 - c) oblačenje i svlačenje;
 - d) održavanje lične higijene ili
 - e) obavljanje drugih fizioloških potreba.
- (2) Status roditelja njegovatelja iz stava (1) ovoga člana može ostvariti i lice iz reda srodnika koje je, u skladu s odredbama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, nadležni organ imenovao za staratelja.

Član 3.

(Načelo dostupnosti i zabrane diskriminacije)

- (1) Prava iz ovog zakona pripadaju licima koja ispunjavaju propisane uslove bez obzira na razlike u rasi, boji kože, spolu, jeziku, političkom i nacionalnom opredjeljenju, socijalnom porijeklu, seksualnoj orijentaciji, rodnom identitetu i spolnim karakteristikama, starosti, imovini, mjestu rođenja, mjestu prebivališta/boravišta, prirodi socijalne ugroženosti, invalidnosti ili bilo kojem drugom statusu.
- (2) Nadležni organi koji realiziraju prava iz ovog zakona osiguravaju ravnopravnost u pristupu i korištenju prava iz ovog zakona i u svom radu sprečavaju svaki oblik diskriminacije, izravne ili neizravne, uznemiravanja i nasilja po bilo kojem osnovu.

Član 4.

(Načelo efikasnosti i održivosti)

Materijalna podrška roditeljima njegovateljima ostvaruje se na način koji osigurava postizanje najboljih mogućih rezultata u odnosu na raspoloživa finansijska sredstva.

Član 5.

(Načelo javnosti i transparentnosti)

Svi subjekti koji obavljaju djelatnost iz ovog zakona, osiguravaju transparentan rad i slobodan pristup informacijama od javnog značaja i drugim informacijama u skladu s važećim propisima o slobodnom pristupu informacijama u Federaciji i propisima o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.

DIO DRUGI – STATUS, PRAVA I POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA POGLAVLJE I. STATUS RODITELJA NJGOVATELJA

Član 6.

(Status roditelja njegovatelja)

- (1) Status roditelja njegovatelja pod uslovima utvrđenim ovim zakonom priznaje se jednom od roditelja lica s invaliditetom sa 100% oštećenjem organizma i pravom na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica prve grupe, utvrđenim u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.
- (2) Oštećenje organizma lica s invaliditetom i pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica utvrđuju se prema nalazu, ocjeni i mišljenju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, izvršenim u skladu s propisom o ocjenjivanju oštećenja organizma kod lica s invaliditetom u postupku ostvarivanja prava prema Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.
- (3) Ako u porodici ima dvoje ili više lica s invaliditetom iz stava (1) ovog člana, status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja.

Član 7.

(Roditelj njegovatelj)

- (1) Status roditelja njegovatelja pod uslovima utvrđenim ovim zakonom priznaje se licu koje je državljanin Bosne i Hercegovine i koje ima prebivalište na teritoriji Federacije.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, stranom državljaninu kojem je odobren stalni boravak na teritoriji Federacije, priznaje se status roditelja njegovatelja pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i ukoliko je isto pravo regulisano sporazumom o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i zemlje porijekla, odnosno mjesta prebivališta stranog državljanina.
- (3) Strani državljanin, u postupku ostvarivanja prava iz ovog zakona, dužan je dokazati da ne ostvaruje po istom osnovu prava prema mjestu svog prebivališta, odnosno zemlje porijekla.
- (4) Prava iz ovog zakona su lična i ne mogu se prenositi.

Član 8.

(Uslovi za priznavanje statusa)

- (1) Roditelju lica s invaliditetom iz člana 6. ovog zakona može se priznati status roditelja njegovatelja ukoliko je nazaposlen i prijavljen na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, ukoliko nije na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje roditelj njegovatelj može priložiti dokaz od Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine da nije osigurano lice u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa.
- (3) Uz ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom, status roditelja njegovatelja može se priznati roditelju do njegove navršene 65. godine života.

Član 9.

(Razlozi za nepriznavanje statusa)

- (1) Status roditelja njegovatelja ne priznaje se roditelju ukoliko je licu s invaliditetom osigurana usluga smještaja, organizovanog stanovanja, poludnevnog ili cjelodnevnog boravka u skladu s propisima iz oblasti socijalne zaštite.
- (2) Za vrijeme dok jedan roditelj koristi porođajno odsustvo za dijete, drugom roditelju ne može se priznati status roditelja njegovatelja za isto dijete.
- (3) Izuzetno od stava (1) ovog člana, roditelju se priznaje status roditelja njegovatelja kada lice s invaliditetom boravi manje od četiri sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, ustanovi socijalne zaštite ili kod drugog pružaoca usluga boravka.
- (4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, roditelju se priznaje pravo na status roditelja njegovatelja kada lice s invaliditetom u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, ustanovi socijalne zaštite, centru za pružanje usluga u zajednici ili kod drugog pružaoca usluga boravka boravi četiri i više sati dnevno pod uslovom da mu roditelj tokom boravka pruža usluge pomoći i njega.
- (5) Status roditelja njegovatelja isključuje pravo lica s invaliditetom na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica u skladu s odredbama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, na osnovu kojeg roditelj njegovatelj ostvaruje ovaj status.
- (6) Federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: federalni ministar) će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis kojim će se odrediti potrebna dokumentacija kojom se dokazuje ispunjavanje uslova za priznavanje statusa roditelja njegovatelja.

Član 10.
(Prestanak statusa)

- (1) Status roditelja njegovatelja prestaje:
 - a) na zahtjev roditelja njegovatelja;
 - b) ako roditelj njegovatelj nije u mogućnosti pružiti potrebnu njegu zbog svog psiho-fizičkog stanja;
 - c) ako roditelj njegovatelj zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove njegovatelja;
 - d) ako roditelj njegovatelj zasnjuje radni odnos;
 - e) ako roditelj njegovatelj ostvari socijalne naknade po istom osnovu;
 - f) ako roditelj njegovatelj ostvari penziju;
 - g) ako se roditelj njegovatelj nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju dužem od dva mjeseca;
 - h) kada roditelj njegovatelj navrší 65 godina života;
 - i) smrću lica s invaliditetom ili roditelja njegovatelja.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u slučaju smrti lica s invaliditetom, roditelju njegovatelju prestaje status roditelja njegovatelja šest mjeseci nakon smrti djeteta.
- (3) U slučaju prestanka statusa roditelja njegovatelja zbog nekog od razloga iz stava (1) ovoga člana lice s invaliditetom može ostvariti pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica u skladu s odredbama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice s djecom.

POGLAVLJE II. PRAVA RODITELJA NJGOVATELJA I FINANSIRANJE PRAVA

Član 11.
(Naknada i doprinosi)

- (1) Roditelj njegovatelj ima pravo na mjesečnu naknadu u visini iznosa neto najniže plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16 i 89/18), na koju se uplaćuju doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje za vrijeme nezaposlenosti.
- (2) Doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, doprinos za zdravstveno osiguranje i doprinos za osiguranje za vrijeme nezaposlenosti obračunavaju se i plaćaju na mjesečnu naknadu iz stava (1) ovog člana po istim stopama kao za osiguranike iz osnova radnog odnosa u skladu s propisima o doprinosima.
- (3) Mjesečna naknada iz stava (1) ovog člana se oporezuje po principima dohotka od nesamostalne djelatnosti u skladu s propisima o porezu na dohodak.
- (4) U slučaju smrti lica sa invaliditetom, roditelj njegovatelj ostvaruje pravo na naknadu troškova ukopa – sahrane umrlog lica na isti način kako je to, drugim zakonima, regulisano za zaposlenike federalnih organa.
- (5) Obračun, prijave i uplatu mjesečne naknade i pripadajućih doprinosa iz st. (1) i (2) ovog člana, kao i prijave/odjave u Jedinstveni sistem registracije, kontrole i naplate doprinosa vrši centar za socijalni rad, odnosno općinska služba za socijalnu zaštitu.
- (6) Roditelj njegovatelj ima status osiguranika zaposlenika u obaveznom osiguranju u skladu s propisima o obaveznom osiguranju.

Član 12.
(Sredstva za finansiranje naknade i doprinosa)
Sredstva za finansiranje naknade i doprinosa iz člana 11. ovog zakona osiguravaju se u budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE III. POSTUPAK ZA PRIZNAVANJE STATUSA I OSTVARIVANJE PRAVA

Član 13.
(Pokretanje postupka)

Postupak za priznavanje statusa roditelja njegovatelja i utvrđivanje prava u skladu s ovim zakonom pokreće se po zahtjevu stranke.

Član 14.
(Primjena odredbi propisa o upravnom postupku)
U postupku priznavanja statusa i ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom primjenjuju se odgovarajuće odredbe propisa o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

- Član 15.
(Organi nadležni za vođenje postupka)
- (1) O zahtjevu iz člana 13. ovog zakona u prvom stepenu rješava centar za socijalni rad, odnosno općinska služba za socijalnu zaštitu, prema mjestu prebivališta ili boravišta podnosioca zahtjeva.
 - (2) O žalbama protiv rješenja donesenih u prvom stepenu rješava Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo).

- Član 16.
(Revizija prvostepenih rješenja)
- (1) Rješenje donijeto u prvom stepenu kojim je priznato pravo na osnovu ovog zakona podliježe reviziji.
 - (2) Reviziju po službenoj dužnosti vrši Federalno ministarstvo.
 - (3) Ako je protiv rješenja prvostepenog organa izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.
 - (4) Ako protiv rješenja iz stava (1) ovog člana nije izjavljena žalba, prvostepeni organ koji je donio to rješenje dostavić će ga, zajedno sa spisima predmeta, organu nadležnom za reviziju u roku od osam dana od dana isteka roka za žalbu.
 - (5) Revizija odlaže izvršenje rješenja.

- Član 17.
(Postupanje drugostepenog organa po reviziji)
- (1) U postupku revizije nadležni drugostepeni organ može dati saglasnost na prvostepeno rješenje ili ga izmijeniti, poništiti ili ukinuti.
 - (2) Drugostepeni organ će u postupku revizije poništiti ili ukinuti prvostepeno rješenje i predmet vratiti na ponovni postupak ili sam riješiti stvar ako utvrdi da su u prvostepenom postupku nepotpuno ili pogrešno utvrđene činjenice ili da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka, koji bi bili od uticaja na rješenje stvari, ili ako utvrdi da su pogrešno ocijenjeni dokazi, ili da je iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak o činjeničnom stanju, ili da je pogrešno primijenjen propis na osnovu kojeg je stvar riješena.
 - (3) Prvostepeni organ čije je rješenje u postupku revizije poništeno ili ukinuto i predmet vraćen na ponovni postupak donosi novo rješenje.
 - (4) Protiv rješenja prvostepenog organa iz stava (3) ovog člana može se izjaviti žalba i voditi postupak revizije.
 - (5) Rješenje drugostepenog organa iz stava (2) ovoga člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 18.
(Priznavanje prava)
Pravo na naknadu i pripadajuće doprinose iz člana 11. ovog zakona roditeljima njegovateljima će se priznati od prvog dana narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava.

Član 19.

(Trajanje prava)

- (1) Prava prema ovom zakonu mogu se koristiti dok postoje uslovi za korištenje tih prava propisani ovim zakonom.
- (2) Roditelj njegovatelj dužan je prijaviti svaku promjenu koja utiče na korištenje, obim i prestanak prava iz ovoga zakona u roku od 15 dana od dana nastanka iste.
- (3) Sve promjene koje su od uticaja na korištenje prava i utvrđenih obaveza po ovom zakonu uzimaju se u obzir od prvog dana narednog mjeseca po njihovom nastupanju.

Član 20.

(Povrat sredstva)

- (1) Roditelj njegovatelj dužan je vratiti primljeni iznos iz člana 11. ovog zakona ako je:
 - a) na osnovu netačnih podataka za koje je znao ili morao znati da su netačni, ili je na drugi protupravn način ostvario novčano primanje koje mu, prema ovom zakonu ne pripada ili je ostvario novčano primanje u većem iznosu nego što mu pripada;
 - b) ostvario novčano primanje zato što nije prijavio nastale promjene koje utiču na gubitak ili prestanak prava, a znao je ili morao znati za te promjene;
 - c) primio novčani iznos veći od iznosa koji mu je određen rješenjem.
- (2) Kada prvostepeni organ utvrdi da postoji neki od razloga iz stava (1) ovog člana donijet će rješenje kojim će utvrditi roditelju njegovatelju obavezu povrata sredstava.
- (3) Ukoliko roditelj njegovatelj ne vrati sredstva utvrđena rješenjem iz stava (2) ovog člana u roku koji je određen, postupak povrata sredstava kod nadležnog suda pokreće Federalno ministarstvo putem Federalnog pravobranilaštva – Federalnog pravobraniteljstva.

Član 21.

(Evidencija)

- (1) Evidencija lica kojima je priznat status roditelja njegovatelja vodit će se kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka koju vodi Federalno ministarstvo.
- (2) Kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka iz stava (1) ovog člana vršit će se i evidencija isplata naknada i doprinosa po osnovu statusa roditelja njegovatelja.
- (3) Federalni ministar će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, propisati sadržaj i način vođenja evidencije iz stava (1) ovog člana.

DIO TREĆI - NADZOR I PRAĆENJE PRIMJENE ZAKONA

Član 22.

(Nadzor nad provođenjem Zakona)

Federalno ministarstvo prati provedbu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor u dijelu koji se odnosi na ostvarivanje prava.

Član 23.

(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor podrazumijeva nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona i provodi se kroz poduzimanje inspeksijskih radnji na utvrđivanju činjeničnog stanja u pogledu provođenja zakona i drugih propisa kod subjekta nadzora, poduzimanje preventivnih mjera u skladu s ovim zakonom i drugim propisima, poduzimanje korektivnih mjera, odnosno nalažanje upravnih mjera radi sprečavanja i otklanjanja nezakonitosti u provođenju ovog i drugih zakona, te kroz poduzimanje drugih mjera i radnji utvrđenih Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine

Federacije BiH", br. 73/14 i 19/17 - Odluka US) i drugim relevantnim propisima.

Član 24.

(Nadležni organ za inspeksijski nadzor)

- (1) Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Federalna uprava za inspeksijske poslove putem nadležnih federalnih inspektora za socijalnu i dječju zaštitu u pogledu postupka za ostvarenje prava, kao i vođenja propisanih evidencija kroz jedinstvenu elektronsku bazu podataka.
- (2) Nadzor iz stava (1) ovog člana vrši se uvidom u dokumentaciju kojom raspolaže nadležni centar za socijalni rad, odnosno općinska služba za socijalnu zaštitu.

Član 25.

(Inspeksijske nadležnosti)

- (1) Pored poslova utvrđenih Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine, federalni inspektori iz člana 24. ovog zakona posebno:
 - a) prate i proučavaju primjenu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona;
 - b) nadziru zakonitost provođenja postupaka utvrđenih odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona;
 - c) poduzimaju preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provođenju ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona.
- (2) Preventivne aktivnosti iz stava (1) tačka c) ovog člana nadležni federalni inspektori nalažu rješenjem.

Član 26.

(Usmeno rješenje)

- (1) Prilikom obavljanja inspeksijskih poslova nadležni federalni inspektori mogu izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera kada postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ukoliko se mjera odmah ne poduzme.
- (2) Nadležni federalni inspektori mogu narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.
- (3) Žalba ne odlaže izvršenje rješenja u slučajevima iz stava (1) ovog člana.
- (4) Usmeno se rješenje mora unijeti u zapisnik o obavljenom inspeksijskom nadzoru.
- (5) Nadležni federalni inspektori su obavezni izdati pismeni otpisak rješenja u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenom inspeksijskom nadzoru

Član 27.

(Krivično djelo)

- (1) Ako nadležni federalni inspektori posumnjaju da je povredom propisa učinjen prekršaj ili krivično djelo obavezni su, uz rješenje za čije su donošenje nadležni, bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka inspeksijskog nadzora, zajedno s utvrđenim činjenicama koje su odlučujuće za poduzimanje mjera, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog postupka.
- (2) Organ kojem je podnesen zahtjev, odnosno prijava iz stava (1) ovog člana obavezan je o ishodu postupka obavijestiti Federalno ministarstvo.

DIO ČETVRTI – PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 28.

(Prekršajne odredbe za prekršaj nadležnog prvostepenog organa)

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se nadležni prvostepeni organ ako:

- a) inspektor ne osigura neometano obavljanje inspeksijskog nadzora i ne stavi mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju;
 - b) korisniku, suprotno odredbama ovog zakona, uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju;
 - c) omogućiti korištenje prava licu kojem ne pripada pravo po ovom zakonu ili mu ne pripada u tom obliku;
 - d) ne vodi evidencije o licima kojima je priznat status roditelja njegovatelja u skladu s ovim zakonom.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u nadležnom prvostepenom organu novčanom kaznom od 1.500,00 do 3.000,00 KM.

DIO PETI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Član 29.**

(Rokovi za donošenje podzakonskih akata)

- (1) Federalni ministar će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti propis iz člana 9. stav (6) ovog zakona donijeti propis kojim će se odrediti potrebna dokumentacija kojom se dokazuje ispunjavanje uslova za priznavanje statusa roditelja njegovatelja.
- (2) Federalni ministar će, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, propisati sadržaj i način vođenja evidencije iz člana 21. stav (1) ovog zakona.

Član 30.

(Stupanje na snagu i početak primjene zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a početak će se primjenjivati tri mjeseca nakon stupanja na snagu.

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Mirsad Zaimović, s. r.	Predsjedavajući Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Tomislav Martinović, s. r.
--	--

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ**O PROGLAŠENJU ZAKONA O RODITELJIMA
NJEHOVATELJIMA U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE**

Prolašava se Zakon o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 27.7.2021. godine i na sjednici Doma naroda od 9.9.2021. godine.

Broj 01-02-1-402-01/21
17. rujna 2021. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

ZAKON**O RODITELJIMA NJEHOVATELJIMA U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE****DIO PRVI – TEMELJNE ODREDBE****Članak 1.**

(Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom uređuju se pojam i status roditelja njegovatelja, uvjeti za priznavanje statusa roditelja njegovatelja, pravo roditelja njegovatelja na materijalnu potporu u vidu mjesečne naknade i pripadajućih doprinosa, postupak ostvarivanja prava, financiranje, nadzor i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava roditelja

njegovatelja u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

- (2) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 2.

(Pojam roditelja njegovatelja)

- (1) Roditelj njegovatelj u smislu ovoga zakona je roditelj osobe sa 100% invaliditetom uzrokovanog bolešću ili poremećajem u razvoju, kao i slijepce osobe čiji je ostatak vida na oba oka ispod 0,05 s korekcijom, odnosno roditelj osobe koja se, prema nalazu Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, ne može osposobiti za samostalan život niti može samostalno zadovoljavati barem jednu od sljedećih temeljnih životnih potreba:

- a) kretanje u stanu i izvan stana;
- b) uzimanje hrane;
- c) oblačenje i svlačenje;
- d) održavanje osobne higijene ili
- e) obavljanje drugih fizioloških potreba.

- (2) Status roditelja njegovatelja iz stavka (1) ovoga članka može ostvariti i osoba iz reda srodnika koju je, sukladno odredbama Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, nadležno tijelo imenovalo za skrbnika.

Članak 3.

(Načelo dostupnosti i zabrane diskriminacije)

- (1) Prava iz ovog zakona pripadaju osobama koje ispunjavaju propisane uvjete bez obzira na razlike u rasi, boji kože, spolu, jeziku, političkom i nacionalnom opredjeljenju, socijalnom porijeklu, seksualnoj orijentaciji, rodnom identitetu i spolnim karakteristikama, starosti, imovini, mjestu rođenja, mjestu prebivališta/boravišta, prirodi socijalne ugroženosti, invalidnosti ili bilo kojem drugom statusu.
- (2) Nadležna tijela koja realiziraju prava iz ovoga zakona osiguravaju ravnopravnost u pristupu i korištenju prava iz ovog zakona i u svom radu sprečavaju svaki oblik diskriminacije, izravne ili neizravne, uznemiravanja i nasilja po bilo kojem osnovu.

Članak 4.

(Načelo efikasnosti i održivosti)

Materijalna potpora roditeljima njegovateljima ostvaruje se na način koji osigurava postizanje najboljih mogućih rezultata u odnosu na raspoloživa financijska sredstva.

Članak 5.

(Načelo javnosti i transparentnosti)

Svi subjekti koji obavljaju djelatnost iz ovoga zakona, osiguravaju transparentan rad i slobodan pristup informacijama od javnog značaja i drugim informacijama sukladno važećim propisima o slobodnom pristupu informacijama u Federaciji i propisima o zaštiti osobnih podataka u Bosni i Hercegovini.

**DIO DRUGI – STATUS, PRAVA I POSTUPAK ZA
OSTVARIVANJE PRAVA
POGLAVLJE I. STATUS RODITELJA NJEHOVATELJA****Članak 6.**

(Status roditelja njegovatelja)

- (1) Status roditelja njegovatelja pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom priznaje se jednom od roditelja osobe s invaliditetom sa 100% oštećenjem organizma i pravom na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe prve skupine, utvrđenim sukladno Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom.
- (2) Oštećenje organizma osobe s invaliditetom i pravo na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe utvrđuju se prema